

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

2026
mart

**TOSHKENT SHAHRIDAGI TURIN
POLITEXNIKA UNIVERSITETI**

*Xalqaro ilmiy-amaliy onlayn konferensiya
materiallari to'plami*

**“GLOBAL RAQAMLI INTEGRATSIYALASHUV:
2030-YILGACHA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA
TEXNOLOGIK VA INDUSTRIAL SANOATNI RIVOJLANTIRISH
ORQALI MIKRO VA MAKROIQTISODIY BARQAROR
O'SISHNI TA'MINLASH DOLZARBLIGI”**

**“GLOBAL DIGITAL INTEGRATION: THE RELEVANCE OF
ENSURING MICRO AND MACROECONOMIC SUSTAINABLE
GROWTH THROUGH TECHNOLOGICAL AND INDUSTRIAL
DEVELOPMENT IN THE TRANSITION TO A GREEN
ECONOMY BY 2030”**

**«ГЛОБАЛЬНАЯ ЦИФРОВАЯ ИНТЕГРАЦИЯ:
АКТУАЛЬНОСТЬ ОБЕСПЕЧЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО
МИКРО- И МАКРОЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА ЧЕРЕЗ
РАЗВИТИЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЙ И ИНДУСТРИАЛЬНОЙ
ПРОМЫШЛЕННОСТИ В ПЕРЕХОДЕ К ЗЕЛЁНОЙ
ЭКОНОМИКЕ К 2030 ГОДУ»**

3-MAXSUS SON

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

*Elektron nashr.
2026-yil, mart.*

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afforovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ixamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

ICT week Uzbekistan 2025: Milliy texnologiyalar haftaligining yakunlari va ularning O'zbekiston IT-ekotizimiga ta'siri.....	16
Jumaboyev Akmaljon Sheraliyevich	
THE ROLE OF STATE FINANCIAL CONTROL IN THE EFFICIENT USE OF BUDGET FUNDS	20
Gulyor Akhmatovna Kasimova, Biybinaz Makhmut qizi Esenbaeva	
РОЛЬ ЦИФРОВЫХ ПЛАТЁЖНЫХ СИСТЕМ В ФОРМИРОВАНИИ ФИНТЕХ-ЭКОСИСТЕМЫ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	22
Шамахмудова Шоира Олег кизи	
UZBEKISTAN'S STRATEGY FOR TRANSITION TO A GREEN ECONOMY: LABOR MARKET TRANSFORMATION, CHALLENGES AND PROSPECTIVE OPPORTUNITIES.....	27
Akbarova Barno Shukhratovna, Chintemirova Diyora Shukhratovna	
MODELS FOR MANAGING EDUCATIONAL REFORMS IN THE CONTEXT OF CULTURAL DIFFERENCES.....	32
Abdulmajeed Nabeel Azouz	
4-SANOAT INQILOBINING RAQAMLI TURIZMGA TA'SIRINI BAHOLASH	38
Sevinchova Nilufar Ne'mat qizi	
КОНЦЕПТУАЛЬНАЯ МОДЕЛЬ ИНТЕГРИРОВАННОЙ СИСТЕМЫ ESG-ТРАНСФОРМАЦИИ ПРОМЫШЛЕННОГО ПРЕДПРИЯТИЯ КАК ДРАЙВЕР ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ.....	41
Ташпулатов Дильмурад Рустамович	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA FOIZSIZ MOLIYA MEKANIZMLARINING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	44
Adilov Zuxriddin Marip o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOG'INI RIVOJLANTIRISH VA BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	47
Tadjimirzayev Anvar Abduvaxidovich	
RAQAMLI IQTISODIY DINAMIKANI KOMPLEKS FUNKSIYALAR YORDAMIDA MODELLASHTIRISH.....	52
Ibrohimova Nilufar Qahramon qizi	
SANOAT SEKTORIDA BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHDA "YASHIL" INVESTITSİYALARINING IQTISODIY AHAMIYATI.....	55
Ibragimov Zaxid Taxirovich	
LOGISTIKA PROVAYDERLARI XIZMATLARIDAN FOYDALANISH ASOSIDA TEMIR YO'L TRANSPORTI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH.....	59
Raximov Xasan Shukurjonovich	
СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ИНСТРУМЕНТОВ УПРАВЛЕНИЯ ПРОЕКТАМИ В РАЗЛИЧНЫХ ОТРАСЛЯХ ЭКОНОМИКИ	64
Сидиков Зиёдулло Равшанович, Холиярова Шохиста Кахрамоновна	
SUG'URTA TASHKILOTLARINING BOZOR IQTISODIYOTIDAGI AHAMIYATI	68
Azamatova G.I.	
DON MAHSULOTLARINI YETISHTIRISH VA QAYTA ISHLASHDA INVESTITSİYALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	71
Po'latova Sug'diyona, S.Y.Xamidova	
MAHALLIY BUDJETLARNING DAROMAD BAZASINI KENGAYTIRISH ASOSIDA XARAJATLAR BARQARORLIGINI TA'MINLASH (SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA).....	74
Safarmurodova Marjona To'raqulovna	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSIYA FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA SOLIQ IMTIYOZLARI VA PREFERENSIYALARINING IQTISODIY AHAMIYATI.....	77
Allaberganova Kumush Javlonbek qizi, Beknazarova N.T.	

РАЗВИТИЕ OPEN BANKING КАК ДРАЙВЕР ФОРМИРОВАНИЯ КОНКУРЕНТНОЙ ФИНТЕХ-ЭКОСИСТЕМЫ В УЗБЕКИСТАНЕ	80
Эшмуротов Дониёр Ихтиёр ўғли	
NAVIGATING TAX RISKS ARISING IN THE MANAGEMENT OF ENTERPRISES.....	83
Maxmudov Rahimjon Hamid o'g'li	
DVIGATELNING TASHQI TEZLIK TAVSIFNOMASIGA DVIGATEL QUVVATI, TIRSAKLI VALINING MAKSIMAL AYLANISHLAR SONI, SOATLI YONILG'I SARFI VA SOLISHTIRMA YONILG'I SARFLARIGA TA'SIRI.....	86
Abdug'aniyev Shohruh Oxunjon o'g'li, Abdusattorov Nodirjon Abduljalil o'g'li	
FROM TRADITIONAL BANKING TO FINTECH ECOSYSTEMS: PERFORMANCE IMPLICATIONS	90
Rano Parpieva	
ZAMONAVIY SHAROITDA MEHNAT MOTIVATSIYASI NAZARIYASINI RIVOJLANTIRISHDA INSONIY MUNOSABATLAR MAKTABINING AHAMIYATI	92
Aslanov Aziz Mexmonovich	
ВОДНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ КОМПРОМИСС В СИСТЕМЕ ЦУР УЗБЕКИСТАНА: ЭМПИРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ МЕЖЦЕЛЕВЫХ КОНФЛИКТОВ	96
Салахутдинова Юлдуз Голибовна	
THE ECONOMIC IMPORTANCE OF INTERNATIONAL TRADE AND ITS ROLE IN GLOBAL GROWTH	99
Nurova Farog'at Salohiddin qizi	
AHOLINING MOLIYAVIY FIRIBGARLIKKA ALDANISH EHTIMOLINI KAMAYTIRISHDA MOLIYAVIY TA'LIMNING O'RNI.....	102
Irgashev Anvar Farxodovich	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA TASHQI SAVDONI OPTIMALLASHTIRISH VA ENERGETIKA XAVFSIZLIGINI BOSHQARISH MEKANIZMLARI.....	105
Nosirbekov Sanjarbek Toxirbekovich	
SANOATDA IQTISODIY MOLIYAVIY HISSOBOTLAR XALQARO STANDARTLARINI RAQOBATBARDOSH KORPORATIV STRATEGIYALARNI SHAKLLANTIRISHDA QO'LLASH	107
Turaboyev Ibroxim Ismoil o'g'li	
KICHIK BIZNESDA INVESTITSIYA SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	111
Xakimov Akbar Anvarovich	
AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARI SOHASIDA NOMODDIY AKTIVLARNING IQTISODIY MAZMUN-MOHİYATI	114
Ishanqulov Izzatilla Nurillayevich	
MEHNAT HAQIDAN OLINADIGAN SOLIQLAR VA MAJBURIY TO'LOVLAR HISOBINI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOLIQ KODEKSI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	117
Nomozov Ilhomjon Ziyodullo o'g'li	
FINTECH TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA TIJORAT BANKLARI RAQAMLI INFRATUZILMASINI MODERNIZATSIYA QILISH	119
Hazratkulov Faxriyor Abdumuxammad o'g'li	
ОЦЕНКА ЛИДЕРСКОЙ ЗРЕЛОСТИ ОРГАНИЗАЦИЙ СФЕРЫ КУЛЬТУРЫ В УСЛОВИЯХ ТРАНСФОРМАЦИИ КРЕАТИВНОЙ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА	122
Абдусаламова Фароғат Сунатиллаевна	
STATE OF DEVELOPMENT AND DYNAMICS OF THE FRUIT PROCESSING INDUSTRY.....	125
Yusufova Laylo Gayrat kizi	
STARTAP LOYIHALARINING MILLIY IQTISODIYOTNING INNOVATSION RIVOJLANISHIDAGI ROLI.....	132
Ko'chimova Madinabonu Qaxramon qizi, Sheraliyev Nurbek Jumanazar o'g'li	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARI SAMARADORLIGI VA BOZOR QIYMATINI SHAKLLANTIRISHNING KO'P FAKTORLI MODELLARI	135
Jumatova Gulzar Maxmud qizi	

INNOVATSION RIVOJLANISHDA MEHNAT RESURSLARINING SAMARADORLIGINI HISOBLASH USULLARI.....	139
Artiqova O'g'iljon Zafar qizi	
INSTITUTIONAL FEATURES OF STATE REGULATION OF PRODUCT QUALITY MANAGEMENT	143
Atakulov Askad Raimkulovich	
TA'LIM MARKAZINING OBRO'SI VA RAQOBATBARDOSHLIGIGA MALAKALI XODIMLARNING TA'SIRINI BAHOLASH.....	146
Razzoqova Zebo Xusniddinova	
THE IMPACT OF RAPID TAX DISPUTE RESOLUTION SYSTEMS ON THE BUSINESS ENVIRONMENT AND PROSPECTS FOR THEIR DEVELOPMENT.....	149
Solihova Xumora Xasan kizi	
МОДЕЛИРОВАНИЕ МАКРОЭКОНОМИЧЕСКОГО ВЛИЯНИЯ ОБЩЕСТВА 5.0 НА УСТОЙЧИВОЕ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ СТРАН БРИКС-Т.....	153
Калдибаев Нурлан Алимжанович	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIVAVIY SHAFFOFLIKNING INVESTITSION JOZIBADORLIKKA TA'SIRI.....	156
Kurashev Sobir Saidmurod o'g'li	
O'ZBEKISTONDA REKREATSION TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-AMALIY O'ZIGA XOS JIHATLARI	159
Po'latova Mavluda Sanjar qizi	
ПРИЗНАКИ ПРОБЛЕМНЫХ КРЕДИТОВ И УПРАВЛЕНИЕ ИХ КАЧЕСТВОМ.....	162
Улмасой Ахмедова Хусан кизи	
THE ECONOMIC ESSENCE OF LABOR AND ITS INTERPRETATION IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS.....	165
Nomozov Ilhomjon Ziyadullah ugli	
MADANIYLASHTIRILGAN GO'SHTNING QAYTA ISHLANGAN GO'SHT MAHSULOTLARI XOM ASHYOSIDA ISHTIROKI.....	168
Xaydarova Sitara Suranbay qizi	
NOMODDIY AKTIVLAR AUDITIDA RISKLARNI BAHOLASH VA AUDITORLIK DALILLARINI TO'PLASH USLUBIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH.....	170
Ishanqulov Izzatilla Nurillayevich	
MEHNAT HAQI AUDITINING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI VA XALQARO AUDIT STANDARTLARI (ISA) KONTEKSTIDAGI TALQINI.....	173
Nomozov Ilhomjon Ziyodullo o'g'li	
BANK RISKLARINING BANK FAOLIYATIDAGI AHAMIYATI, TURLARI VA XUSUSIYATLARI.....	175
Hakimova Nargiza Abduraimovna	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA TADBIQ QILISH YO'NALISHLARI VA INSTRUMENTLARI TAHLILI	180
Abdurahmonov Abdumalik Abdurashidovich	
MODERN TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF SUBJECTS ENGAGED IN MEAT PROCESSING IN THE CONTEXT OF INNOVATIVE DIRECTION.....	184
Sitara Khaydarova	
"XAVFSIZ SHAHAR" TIZIMLARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'IY INTELLEKTDAN FOYDALANISH ISTIQBOLLARI.....	188
Iminov Akbarjon Odiljon o'g'li	
O'ZBEKISTONDA NATIJAGA YO'NALTIRILGAN BYUDJETLASHTIRISHNI JORIY ETISHDA DAVLAT MOLIVASI STATISTIKASI: JORIY HOLAT VA ISTIQBOLLI REJALARI.....	190
Artikov Baxtiyor Maxkamovich	
DAVLAT QARZINI SAMARALI BOSHQARISH VA BARQAROR IQTISODIY RIVOJLANISHNI TA'MINLASH MEXANIZMLARI	193
Sattoriy Fayzulloh Abdijabbor o'g'li	

O'Z KAPITALI HISOBINI YURITISHDA XALQARO MOLIYAVIY HISOBOT STANDARTLARINI QO'LLASHNING NAZARIY VA AMALIY ASOSLARI	196
Axmedov Latayibxon Mamitxonovich	
BIZNES JARAYONLARINI MODELLASHTIRISH ORQALI KORXONA SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	200
Qarshiyeva Moxinur Olim qizi	
THE IMPACT OF MANAGING THE INTERREGIONAL MOBILIZATION OF QUALIFIED TEACHERS ON THE QUALITY OF EDUCATION.....	202
Karimov Dostonjon Karimovich	
O'ZBEKISTON KIMYO SANOATI KORXONALARINING IQTISODIY SAMARADORLIGI HOLATI.....	204
Suyarov Shaxzod Salim o'g'li	
ФАКТОРЫ И ПРОБЛЕМЫ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ ДЕНЕЖНЫХ ПЕРЕВОДОВ В УЗБЕКИСТАНЕ.	206
Гимранова О. Б.	
ASSESSING DIGITAL MATURITY IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS: AN INTEGRATED FRAMEWORK APPROACH.....	209
Berdiyev Temurbek	
ТЕОРЕТИКО-НАУЧНЫЕ ОСНОВЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА ПРЕДПРИЯТИЙ НЕФТЕГАЗОВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ	213
Бекмухамедова Малика Искандарбековна	
ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ И ОСОБЕННОСТИ ЦИФРОВИЗАЦИИ ФОНДОВОГО РЫНКА В УЗБЕКИСТАНЕ	218
Шомуродов Равшан Турсункулович, Юсупова Нигора Собитжон кизи	
IQTISODIYOTDA OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING INSTITUTIONAL MECHANISMS.....	223
Amirov Otabek Xudoyberdi o'g'li	
TRANSPORT TIZIMI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	226
Mannonov Shoxruhmirza Abdurashid o'g'li	
AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARI SOHASIDA MOLIYAVIY NATIJALAR AUDITI METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING YAXLIT TIZIMI	231
Bekchanov Faxriddin Atabekovich	
FINANCING SYSTEM OF EXPORT ACTIVITIES OF SMALL BUSINESS ENTITIES IN THE IMPROVING....	234
Karamatdinova Aysawle Paraxatovna	
GENERATIV SUN'IY INTELLEKT INFRATUZILMASINING MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI TRANSFORMATSIYA QILISHDAGI O'RNI	236
Saidov Jaloladdin Allaberganovich	
STRATEGIC INTEGRATION OF DIGITAL MARKETING TECHNOLOGIES IN SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES: DRIVERS, BARRIERS, AND ECONOMIC PERFORMANCE.....	239
Pirmatov Oybek Shovkat ugli	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA KICHIK VA O'RTA BIZNESNING HUDUDIIY RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI.....	243
Reimbergenov Xurrambek Xushnudovich	
FEATURES AND PRINCIPLES OF ECONOMETRIC MODELING OF INDUSTRIAL DEVELOPMENT.....	246
Choriev Tolib Azamovich	
FEATURES OF INVESTMENT BEHAVIOUR IN THE CONTEXT OF FINTECH TECHNOLOGY DEVELOPMENT	251
Karimova Nurjakhon Olim kizi	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK ASOSIDA HUDUDIIY INFRATUZILMAGA INVESTITSİYALARNI JALB ETISH MECHANISMS TAKOMILLASHTIRISH	255
Ismoilov Azizbek Rustamjon o'g'li	

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ELEKTRON BOZORLAR ORQALI XALQARO SAVDONI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	259
Hamroyeva Umida	
TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA TEXNOLOGIK MODERNIZATSIYANING IQTISODIY MAZMUNI VA NAZARIY ASOSLARI.....	262
Sarimsaqov Sherzod Xamidovich	
INCREASING THE COMPETITIVENESS OF ENTERPRISES IN THE CONSTRUCTION MATERIALS INDUSTRY	268
Toshpulatov Asronbek Mutalibovich	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARINING KAPITAL BOZORI ORQALI RESURS BAZASINI KENGAYTIRISH AMALIYOTI VA ISTIQBOLLARI.....	272
Otabek Oltiboyev	
TASHQI SAVDO OPERATSIYALARIDA VALYUTA NAZORATINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI EKSPORTNI RAG'BATLANTIRISH	275
Israilov Avazbek Rustam o'g'li	
XALQARO UNIVERSITET BOSHQARUVIDA STAKEHOLDER YONDASHUVI: ZAMONAVIY MODELLAR VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI.....	277
Tursunmuratov Sherzod Turdimuratovich	
ВОПРОСЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ МЕХАНИЗМОВ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОДДЕРЖКИ В УПРАВЛЕНИИ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ СЕМЕЙНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	279
Султанов Бобирмирзо Мавлонжон угли	
TRANSPORT SOHASIDA AYOLLAR BANDLIGINI TA'MINLASH MUAMMOLARINI INTEGRATSIYALASHGAN BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISH ASOSIDA HAL ETISH	283
Abdulkarimova Dilnozaxon Mamurjon qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TO'QIMACHILIK SANOATINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	287
Nurullayeva Mexribon Muratovna	
OPTIMIZATION OF THE FOOD SUPPLY AND DELIVERY SYSTEM IN TASHKENT REGION	290
Mavlanov Sobirjon Pardabayevich	
THEORETICAL FOUNDATIONS OF SOCIAL PROTECTION AND ITS INTERRELATIONSHIP WITH SUSTAINABLE ECONOMIC DEVELOPMENT.....	293
Abduzoirov Mukhiddin, Abdulloev Amrullo, Inomjon Qudratov	
SUG'URTA XIZMATLARI BOZORINI BOSHQARISHGA OID ILMIY YONDASHUVLARNING EVOLYUTSIYASI..	299
Kurbanov S.A.	
INSTITUTIONAL FACTORS IN THE DEVELOPMENT OF WOMEN'S ENTREPRENEURSHIP IN RURAL UZBEKISTAN: AN ECONOMIC AND STATISTICAL ANALYSIS	304
Saidakbarova Ziyoda Doniyor qizi	
ФАКТОРИНГ КАК ИНСТРУМЕНТ УПРАВЛЕНИЯ ДЕБИТОРСКОЙ ЗАДОЛЖЕННОСТЬЮ ТЕКСТИЛЬНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ	310
Дадабоева Муштари Хамидиллаевна	
QISHLOQ XO'JALIGINI RIVOJLANTIRISHDA AGROKLASTERLARNING O'RNI VA ISTIQBOLLARI	314
Berdiyev Abdumalik Hakimovich	
RAQAMLI ASALARICHILIK TEXNOLOGIYALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH TAMOYILLARI	318
Farmanov Jonibek Ziyadullaevich	
СУЩНОСТЬ И ОСОБЕННОСТИ УВЕЛИЧЕНИЯ КАПИТАЛИЗАЦИИ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ.....	322
Шомуродов Равшан, Жуманазаров Шахобиддин	
INVESTITION FAOLLIKNI OSHIRISHNING MOLIYA-KREDIT MEKANIZMI: XORIJIY DAVLATLAR AMALIY TAJRIBASI	326
I. Madaminov	

TRANSPORT SOHASIDA AYOLLAR BANDLIGINI OSHIRISHNING AYOLLAR FAROVONLIGI VA IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI	329

Raxmatov Ziyodullo, Abdukarimova Dilnozaxon

TRANSPORT SOHASIDA AYOLLAR BANDLIGINI OSHIRISHNING AYOLLAR FAROVONLIGI VA IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI

Raxmatov Ziyodullo Nosirovich

TDTU, Korporativ boshqaruv kafedrası mudiri

Abdukarimova Dilnozaxon Mamurjon qizi

Bank-moliya akademiyasi, Loyiha boshqaruvi magistri

ORCID: 0009-0006-3357-4096

Annotatsiya. Mazkur tadqiqotda transport sohasida ayollar bandligini oshirishning ayollar farovonligi va mamlakat iqtisodiy rivojlanishiga ta'siri tahlil qilingan. Tadqiqotda transport sektorida xotin-qizlar bandligining mavjud holati, ularning mehnat bozorida ishtirokiga to'sqinlik qilayotgan asosiy omillar hamda ayollar uchun transport va logistika sohasida yuzaga kelayotgan yangi kasbiy imkoniyatlar ko'rib chiqilgan. Shuningdek, ayollar bandligini oshirish ularning daromadlari va moliyaviy mustaqilligini kuchaytirish, oilalarning iqtisodiy barqarorligini ta'minlash, kasbiy salohiyatini rivojlantirish hamda mamlakat mehnat resurslaridan samarali foydalanishga ijobiy ta'sir ko'rsatishi asoslab berilgan. Tadqiqot ishida transport sohasida ayollar bandligini kengaytirish uchun ularni zamonaviy kasblarga tayyorlash va qayta tayyorlash, xavfsiz va moslashuvchan mehnat sharoitlarini yaratish, gender stereotiplarini kamaytirish hamda ish va oilaviy majburiyatlarni uyg'unlashtirishga ko'maklashuvchi integratsiyalashgan boshqaruv modelini takomillashtirish bo'yicha takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: transport sohasi, ayollar bandligi, gender tengligi, ayollar farovonligi, iqtisodiy rivojlanish, gender stereotiplari.

Abstract. This study analyzes the impact of increasing women's employment in the transport sector on women's well-being and the country's economic development. It examines the current state of women's employment in the transport sector, the main factors hindering their participation in the labor market, and emerging professional opportunities for women in transport and logistics. The study also substantiates that increasing women's employment can contribute to higher incomes and greater financial independence, strengthen household economic stability, enhance women's professional potential, and promote more efficient use of the country's labor resources. The research proposes improvements to an integrated management model aimed at expanding women's employment in the transport sector through training and retraining for modern occupations, the creation of safe and flexible working conditions, the reduction of gender stereotypes, and support for balancing work and family responsibilities.

Keywords: transport sector, women's employment, gender equality, women's well-being, economic development, gender stereotypes.

Аннотация. В данном исследовании проанализировано влияние расширения занятости женщин в транспортной сфере на благосостояние женщин и экономическое развитие страны. Рассмотрены текущее состояние занятости женщин в транспортном секторе, основные факторы, препятствующие их участию на рынке труда, а также новые профессиональные возможности для женщин в сфере транспорта и логистики. Обосновано, что расширение занятости женщин способствует росту их доходов и финансовой независимости, укреплению экономической устойчивости семей, развитию профессионального потенциала и более эффективному использованию трудовых ресурсов страны. В исследовании разработаны предложения по совершенствованию интегрированной модели управления, направленной на расширение занятости женщин в транспортной сфере посредством их подготовки и переподготовки по современным профессиям, создания безопасных и гибких условий труда, снижения влияния гендерных стереотипов, а также содействия совмещению трудовых и семейных обязанностей.

Ключевые слова: транспортная сфера, занятость женщин, гендерное равенство, благосостояние женщин, экономическое развитие, гендерные стереотипы.

KIRISH

Transport odamlar, hayvonlar va yuklarni bir joydan boshqa joyga ko'chirish jarayonini ta'minlovchi muhim iqtisodiy faoliyat sohasi bo'lib, havo, quruqlik, suv hamda kosmik transport turlarini qamrab oladi. Transport insonlar o'rtasidagi savdo-sotiqni ta'minlash, aholining harakatchanligini oshirish, ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish jarayonlarini qo'llab-quvvatlash hamda yangi ish o'rinlarini yaratishda muhim ahamiyat kasb etadi [1].

Bugungi kunda transport sohasining jadal rivojlanishi ushbu tarmoqda malakali mehnat resurslariga bo'lgan ehtiyojni tobora oshirmoqda. Shu nuqtayi nazardan, mehnat bozorida xotin-qizlarning iqtisodiy faolligini kengaytirish, ularning transport sohasida munosib va barqaror ish o'rinlari bilan ta'minlanishini rag'batlantirish muhim ijtimoiy-iqtisodiy vazifalardan biri hisoblanadi. Ayollar bandligining ortishi esa nafaqat ularning shaxsiy va oilaviy daromadlarini oshirishga,

balki kambag'allik xavfini kamaytirish hamda ayollarning jamiyatdagi iqtisodiy mavqeini kuchaytirishga xizmat qiladi.

Ushbu tadqiqotning asosiy maqsadi transport sohasida ayollar bandligini oshirishning ayollarning iqtisodiy va ijtimoiy farovonligi hamda mamlakat iqtisodiy rivojlanishiga ta'sirini tahlil qilishdan iborat. Tadqiqot doirasida transport sohasida xotin-qizlarning mehnat bozoridagi ishtirokini kengaytirishga to'sqinlik qilayotgan omillarni aniqlash va ularni bartaraf etish bo'yicha amaliy taklif va tavsiyalar ishlab chiqish ko'zda tutiladi.

Mazkur tadqiqot doirasida o'rganilgan adabiyotlar shuni ko'rsatadiki, transport sohasida erkaklar bandligining ulushi an'anaviy ravishda yuqori bo'lib kelgan [2]. Shu sababli, ayollarning global transport sektori ishchi kuchidagi ulushi nisbatan pastligicha qolmoqda, butun dunyo bo'yicha transport va omborxona sohasida ishlovchi xodimlarning taxminan 12 foizini ayollar tashkil etadi. Ayollarning ishtiroki transport sohasining kichik tarmoqlariga qarab farq qiladi: jahon miqyosida quruqlik transportida ishlovchilarning 5 foizi, suv transportida 10 foizi, omborxona va transportni qo'llab-quvvatlash faoliyatlarida 21 foizi, aviatsiya sohasida esa 38 foizi ayollardan iborat. Shuningdek, hududlar bo'yicha ham sezilarli farqlar mavjud. Masalan, Yevropada transport va omborxona sohasida ishlovchilarning 21 foizini ayollar tashkil etsa, Yaqin Sharq va Shimoliy Afrika mintaqasida ushbu sohadagi ayollar bandligi ulushi ancha past bo'lib, 3 foizni tashkil etadi. Gender tafovuti, ayniqsa, yuqori rahbarlik, texnik va operatsion lavozimlarda kuzatiladi. Ayollar transport sohasida ko'proq ma'muriy yoki xizmat ko'rsatish bilan bog'liq faoliyatlarda ishtirok etsa, yuqori malaka talab etuvchi texnik kasblarda, jumladan, haydovchilik, texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash, muhandislik hamda uchuvchilik yo'nalishlarida erkaklar ulushi yuqoriligicha qolmoqda [3].

Bu borada ayollarning transport sektoridagi ishtiroki nisbatan past bo'lishiga ta'sir etuvchi omillarni ikki asosiy guruhga ajratish mumkin:

1. mehnat sharoitlari (jumladan, ish vaqti, ishning bajarilish vaqti hamda ish joyining joylashuvi);
2. gender stereotiplari [4].

Mazkur omillarni bartaraf etish va transport sohasida ayollar uchun munosib mehnat sharoitlarini yaratish nafaqat gender tengligini ta'minlash, balki mamlakat mehnat resurslaridan samarali foydalanish nuqtayi nazaridan ham muhim ahamiyat kasb etadi. Mehnatga layoqatli aholining salmoqli qismini tashkil etuvchi xotin-qizlarning iqtisodiy jarayonlarga faol jalb etilishi mavjud mehnat salohiyatidan to'liqroq foydalanish imkonini beradi. Ayniqsa, zamonaviy transport xizmatlari, logistika, raqamli texnologiyalar, boshqaruv, dispetcherlik, xizmat ko'rsatish va boshqa yo'nalishlarda ayollar uchun yangi kasbiy imkoniyatlarning shakllanishi ularning bandlik darajasini oshirishga zamin yaratadi.

Mazkur jarayonni O'zbekiston Respublikasi misolida ko'rib chiqadigan bo'lsak, O'zbekiston Respublikasi Soliq qo'mitasining 2026-yil 6-fevralda e'lon qilgan ma'lumotlariga ko'ra, 2025-yil yakunlari bo'yicha 224 ta taksi agregatori soliq organlarining axborot tizimlari bilan integratsiya qilingan va ular orqali jami 479 mln. marotaba yo'lovchi tashish amalga oshirilgan. Yo'lovchi tashish aylanmasi 9,6 trln. so'mdan oshgan. Agregatorlar orqali yo'lovchi tashish faoliyati bilan 574 625 nafar o'zini o'zi band qilgan haydovchi shug'ullangan bo'lib, ularning 4 726 nafari ayollarni tashkil etgan [5]. Ushbu ko'rsatkichlar raqamli transport xizmatlari ayollar uchun ham yangi bandlik imkoniyatlarini shakllantirayotganini ko'rsatadi. Shu bilan birga, ayollarning ushbu sohadagi ulushi hali ham nisbatan past bo'lib, transport xizmatlarida xotin-qizlar bandligini oshirish uchun mavjud imkoniyatlardan yanada samarali foydalanish zarurligini ko'rsatadi.

Shuningdek, transport sohasida ayollar bandligining kengayishi, avvalo, ularning iqtisodiy va ijtimoiy farovonligiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Avvalo, doimiy va barqaror ish bilan ta'minlangan ayolning shaxsiy daromadi ortadi, bu esa oilalarning umumiy daromadlarini kengaytiradi. Shu bilan birga, bandlik ayollarning kasbiy malakasini oshirish, yangi ko'nikmalarni egallash, moliyaviy mustaqilligini kuchaytirish va ijtimoiy faolligini oshirish uchun imkoniyat yaratadi. Bundan tashqari, ayollarning transport va logistika sohasiga faol jalb qilinishi mamlakat iqtisodiy rivojlanishiga ham sezilarli hissa qo'shishi mumkin.

Xotin-qizlarning iqtisodiy faolligi oshishi mehnat resurslaridan samarali foydalanish imkonini kengaytiradi, ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish jarayonlarida qo'shimcha inson kapitalini shakllantiradi, uy xo'jaliklari daromadlarini oshiradi hamda iqtisodiy faollikni rag'batlantiradi. Jahon bankining o'z rasmiy saytida berilgan ma'lumotlariga ko'ra, transport xarajatlari, xavfsizlik bilan bog'liq muammolar va transport xizmatlaridan foydalanish imkoniyatlarining cheklanganligi qizlarning maktabga borishiga, ayollarning tibbiy xizmatlardan foydalanishiga hamda ularning yashash joyidan uzoqda joylashgan ish o'rinlarini izlashiga to'sqinlik qilishi mumkin. Bunday harakatchanlikdagi to'siqlar ayollarning mehnat bozoridagi ishtirokini cheklab, iqtisodiy o'sishni susaytiradi. Aksincha, ayollarning mehnat bozoridagi to'liq ishtirokini ta'minlash global yalpi ichki mahsulotni qariyb 20 foizga oshirishi, shu orqali kambag'allikni kamaytirishga yordam berishi mumkin [6].

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'tkazilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, transport sohasida ayollar bandligini oshirish nafaqat gender tengligini ta'minlash, balki ayollar farovonligini yaxshilash, oilalar daromadlarini oshirish va mamlakat iqtisodiy salohiyatidan samarali foydalanishning muhim omillaridan biridir. Transport sohasi iqtisodiyotning boshqa tarmoqlari bilan uzviy bog'liq bo'lganligi sababli, ushbu tarmoqda xotin-qizlarning mehnat bozoridagi ishtirokini kengaytirish umumiy iqtisodiy faollik va bandlik ko'rsatkichlariga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Shu bilan birga, tadqiqot natijalari transport sektorida ayollar ulushining nisbatan pastligi, avvalo, mehnat sharoitlarining o'ziga xosligi, ish vaqtining moslashuvchan emasligi, ish joylarining hududiy joylashuvi, xavfsizlik bilan bog'liq omillar hamda transport kasblariga nisbatan shakllangan gender stereotiplari bilan izohlanishini ko'rsatadi. Ayniqsa, texnik, operatsion va yuqori darajadagi boshqaruv lavozimlarida ayollar ishtirokining nisbatan pastligi mavjud mehnat salohiyatidan yanada samarali foydalanish imkoniyatlari mavjudligini ko'rsatadi.

Mazkur muammolarni bartaraf etish va ayollarning transport sektoridagi iqtisodiy faolligini kengaytirish, avvalo, ular uchun munosib va barqaror ish o'rinlarini yaratishni talab etadi. Ayollarni transport sohasiga kengroq jalb etish ularning shaxsiy daromadlari va moliyaviy mustaqilligini oshirish bilan birga, oilalarning iqtisodiy barqarorligini mustahkamlashga ham xizmat qiladi. Barqaror bandlik ayollarga kasbiy bilim va ko'nikmalarini rivojlantirish, mehnat bozorida raqobatbardoshligini oshirish hamda jamiyatning iqtisodiy va ijtimoiy hayotida faolroq ishtirok etish imkonini beradi. Shu jihatdan, transport sohasida ayollar bandligini oshirish nafaqat ijtimoiy, balki iqtisodiy ahamiyatga ega bo'lgan strategik vazifa sifatida qaralishi lozim.

Ushbu vazifalarni samarali hal etish transport sohasida ayollar bandligini oshirishga qaratilgan integratsiyalashgan boshqaruv modelini takomillashtirishni taqozo etadi. Buning uchun, birinchidan, ayollarni transport va logistika yo'nalishlaridagi zamonaviy kasblarga tayyorlash va qayta tayyorlash tizimini rivojlantirish; ikkinchidan, ayollar uchun xavfsiz, qulay va moslashuvchan mehnat sharoitlarini yaratish; uchinchidan, transport kasblariga nisbatan mavjud gender stereotiplarini kamaytirish va ayollarning texnik hamda boshqaruv lavozimlaridagi ishtirokini kengaytirishni qo'llab-quvvatlash; to'rtinchidan, ish va oilaviy majburiyatlarni uyg'unlashtirishga ko'maklashuvchi mexanizmlarni kengaytirish muhim hisoblanadi.

Xulosa qilib aytganda, transport sohasida ayollar bandligini oshirish ijtimoiy rivojlanish bilan bir qatorda mamlakatning uzoq muddatli iqtisodiy rivojlanishiga xizmat qiluvchi muhim yo'nalishlardan biri sifatida qaralishi maqsadga muvofiq. Ayollarning mehnat salohiyatidan samarali foydalanish transport tizimining inson resurslari bazasini kengaytirib, soha samaradorligini oshirishga, ayollar va oilalar farovonligini yaxshilashga hamda barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Transport // Wikipedia: The Free Encyclopedia. – URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/Transport> (murojaat sanasi: 04.08.2026).
2. Akhmedova R., Mirzaghayeva N. Theoretical review of the psychological aspects of women's characteristics in the transport industry // Journal of Daoist Studies. – 2026. – Vol. 19, No. S7. – P. 1388–1393. – URL: <https://journalofdaoiststudies.org/index.php/journal/article/view/1358> (murojaat sanasi: 21.08.2026).
3. Kurshitashvili N. et al. Addressing Barriers to Women's Participation in Transport: Global, ECA, and MENA Perspectives. – Washington, DC: World Bank Group, 2025. – 74 p.
4. Turnbull P. Promoting the Employment of Women in the Transport Sector: Obstacles and Policy Options. – Geneva: International Labour Organization, 2013. – 50 p. – (Working Paper No. 298). – URL: <https://www.ilo.org/publications/promoting-employment-women-transport-sector-obstacles-and-policy-options> (murojaat sanasi: 04.08.2026).
5. O'zbekiston Respublikasi Soliq qo'mitasi. "Taksi"dagi shaffoflik 9,6 trln so'mlik aylanmani ko'rsatdi [Elektron resurs]. – 06.02.2026. – URL: <https://gov.uz/oz/soliq/news/view/128955> (murojaat sanasi: 06.08.2026).
6. World Bank. She Drives Change: Empowering Women in Transport [Electronic resource]. – 10.07.2025. – Washington, DC: World Bank. – URL: <https://www.worldbank.org/en/results/2025/07/10/she-drives-change-empowering-women-in-transport> (murojaat sanasi: 04.08.2026).

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100